

Nr. 202/14.11.2023

Raport de monitorizare
Asociația Academia de Sănătate Samariteană –
Centrul Socio Medical Academia Seniori
Ernei, județul Mureș

proiect derulat de:

în parteneriat cu:

Aspecte Generale

Vizita de monitorizare a avut loc în cadrul Programului *Pledoarie pentru Demnitate* derulat începând cu anul 2003 de Centrul de Resurse Juridice. Nicio activitate derulată de CRJ în scopul monitorizării și asigurării accesului la justiție pentru rezidenții cu dizabilități aflați în centrele rezidențiale publice sau private, locuințe protejate, case de tip familial, centre de plasament sau spitale de psihiatrie, nu este finanțată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale sau de către o altă autoritate publică centrală sau locală.

Contextul vizitei

În data de 04 octombrie 2023, reprezentanții Centrului de Resurse Juridice (CRJ) au realizat o vizită de monitorizare inopinată la Asociația Academia de Sănătate Samariteană din localitatea Ernei, județul Mureș, vizită ce a durat aproximativ 1h 30 minute.

Accesul s-a realizat în baza acordului de colaborare încheiat de **CRJ cu Consiliul de Monitorizare pentru implementarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități** (Legea nr. 8 din 2016). Echipa de monitorizare a fost formată din Georgiana Pascu (managerul programului *Pledoarie pentru demnitate*), Alina Barbu (expert jurist, psiholog), Roxana Mărcoiu (psiholog), Mugur Frățilă (psiholog clinician) și Milena Enescu (expert jurist).

În jurul orelor 09:30 A.M., echipa CRJ a ajuns la punctul de lucru din localitatea Ernei, DN 15, nr. 630C, județul Mureș unde își are sediul *Asociației Academia de Sănătate Samariteană*.

Accesul și vizita s-au derulat în condiții optime, personalul și conducerea centrului au cooperat și sprijinit Echipa CRJ oferind informațiile solicitate.

Conform informațiilor regăsite pe pagina Ministerului Muncii – Direcția Politici Servicii Sociale – asociația funcționează sub licența de funcționare nr. 4531/28.07.2020 valabilă pentru o perioadă de 5 ani de zile. Numărul de serie sub care funcționează este LF/0009247, iar în funcția de președinte asociației figurează doamna I.C.

Centrul furnizează un serviciu de tip rezidențial cu cazare care ar trebui să cuprindă un ansamblu de activități sociale, activități de asistență medicală, de îngrijire, de tip paliativ, de abilitare și reabilitare. Scopul centrului este acela de a oferi astfel de servicii sociale conform nevoilor beneficiarilor, în special în vederea asigurării situațiilor de risc și dificultate, prevenire și combaterea riscului de excluziune socială și promovarea incluziunii sociale și creșterea calității vieții.

Furnizarea de servicii sociale în regim rezidențial în cadrul centrului este asigurată de 10 (zece) asistente medicale (5 asistente pe tură), ale unui kinetoterapeut, 1 medic de familie, 1 nutriționist, 1 bucătăreasă, 5 (cinci) îngrijitoare, 1 psiholog, 1 femeie de serviciu și un asistent social.

Cu privire la serviciile medicale prestate de medicul psiholog, menționăm că acesta are un contract de colaborare încheiat cu centrul având un număr de 100 de ore/lună cu o frecvență de 2 (două) zile.

Centrul este dotat cu aparatură medicală, saltele speciale pentru afecțiuni ale spatelui, 2 (două) aparate de oxigen, scaune cu roțile. Schema de personal cuprinde un bucătar și un nutriționist, în contextul în care centrul este dotat cu o bucătărie proprie unde sunt pregătite mesele beneficiarilor.

Există un contract încheiat cu un asistent social care asigură prezența acestuia o dată sau de 2 ori pe săptămână pentru a face anchete sociale sau documentații specifice, însă nu am identificat un contract de prestări servicii semnat.

Condiții de viață în ASS – Centru Socio - Medical

Imobilul este o casă amplasată într-o curte monitorizată video, beneficiază de o parcare privată, iar accesul se realizează din stradă. Imobilul este împrejmuit de un gard de o înălțime medie și dispune de o curte mare, precum și de o terasă betonată cu locuri de luat masa ori de recreere unde am întâlnit beneficiari care profitau de vremea de afară și își petreceau timpul în aer liber.

Clădirea este compusă dintr-un parter unde se află recepția centrului, sala de mese cu o capacitate de 4 (patru) mese cu 4 (patru) scaune fiecare, o baie, camere pentru beneficiari și un salon de terapie ocupațională unde câțiva rezidenți așteptau să beneficieze de exerciții fizice și activități pentru afecțiuni locomotorii.

La etaj am identificat camerele beneficiarilor, scările de acces nu erau prevăzute cu rampă, însă există un dispozitiv funcțional de transport a scaunelor cu roțile. Există acces din camere pe terase – sunt amplasate scaune și pe terase. Băncuțele/scaunele de pe terase au pături, perne, sunt amplasate scrumiere și obiecte care dovedesc folosirea lor în mod curent.

Situația persoanelor cazate în centru comunicată de reprezentanții centrului a fost de 23-24 de beneficiari cu vârste cuprinse între 56 – 92 de ani din capacitatea totală de 28 de locuri. Beneficiarii acestui centru sunt de regulă pacienți cu patologii grave – demență, AVC sau pacienți în stadii relativ avansate ale diverselor boli și necesită îngrijiri medicale avansate de tip paliativ.

Un număr de 13 rezidenți necesită folosirea scaunelor cu roțile, 4 (patru) beneficiari având dispozitive proprii, iar centrul asigură dispozitivele pentru ceilalți beneficiari.

La data vizitei fusese servită masa, unii beneficiari erau în curte, la aer, alții la parter, așteptau să intre la ședințele de kinetoterapie, iar alții erau în dormitoare.

Echipa CRJ a fost întâmpinată de domnul M.U., care ne-a invitat în biroul său amplasat la etajul clădirii. Domnul M.U. s-a prezentat ca fiind fratele doamnei președinte a Asociației Academia de Sănătate Samariteană, doamna I.C. A fost disponibil să ne prezinte situația persoanelor cazate în centru, precum și cea a angajaților.

Din relatările și susținerile domnului U., contractele cu beneficiarii sunt încheiate pentru sume între 3600 – 4900 lei, iar la aceste sume se adaugă sumele furnizate de AJPIS în cuantum de 1000 lei/ persoană în limita a 20 de persoane.

Din discuțiile purtate cu domnul U. a reieșit faptul că beneficiarii sunt aduși în stadii relativ avansate ale diverselor boli și necesită îngrijiri medicale avansate.

Din acest motiv au o procedură riguroasă în ceea ce privește decesele, ne-a fost comunicat faptul că de regulă este chemată ambulanța pentru situațiile de urgență, iar dacă decesul survine în alte condiții decât cele care decurg din bolile cronice pe care beneficiarii le au este anunțată și poliția, în centru existând 2 (două) astfel de cazuri.

Conform declarațiilor acestuia, în anul 2022 au avut loc 17 decese, la o medie lunară de 24 de beneficiari/lună în centru.

Din acest motiv, domnul U. ne-a menționat faptul că reprezentanții centrului insistă pe lângă aparținătorii beneficiarilor să facă vizite cât mai dese, să petreacă timp cu aceștia, să le observe evoluția bolii, astfel încât pentru cazurile grave/terminale să observe îndeaproape degradarea rapidă care nu constituie consecința îngrijirilor din centru.

Au existat cazuri izolate în care rezidenții nu sunt vizitați de familie nici în momentul în care exista o urgență cu privire la plata unor medicamente prescrise de doctori, iar președintele centrului a fost nevoit să achite respectivele sume de bani pentru ca beneficiarii să nu întrerupă tratamentele.

Potrivit relatărilor domnului U., Asociația de care aparține Academia de Sănătate Samariteană – Centrul Socio Medical Academia Seniori ar urma să deschidă un spital de recuperare și paliativ în județul Mureș.

Din acest motiv, există posibilitatea ca această locație să fie mutată în viitor mai aproape de spitalul de recuperare și paliativ ce urmează a fi deschis, motivul fiind reducerea costurilor din actuala locație.

Mai mult decât atât, personalul centrului și-a exprimat îngrijorarea cu privire la relația profesională pe care o au cu sistemul medical românesc, colaborarea dificilă cu UPU Târgu Mureș și cu anumite unități medicale psihiatrice atunci când este vorba despre rezidenți care au diagnostice psihiatrice și care se decompensează și traversează episoade de agitație severă sau agresivitate.

Ne-au fost relatate situații în care au solicitat ambulanța: spre exemplu, pentru un beneficiar extrem de agitat și agresiv, ambulanța a venit și au luat pacientul, însă în scurt timp au revenit la centru cu beneficiarul în aceeași stare de agitație și agresivitate, iar personalul a refuzat primirea acestuia. Din acest motiv, a fost solicitată prezența poliției care a venit la fața locului, iar personalul a fost constrâns să reprimească beneficiarul în centru, în pofida stării psihice alterate și a episodului sever de agitație și agresivitate.

La acel moment, conducerea unității a luat legătura cu UPU menționând că în cazul degradării stării pacientului vor fi nevoiți să ia din nou legătura cu aceștia, pacientul având nevoie de control și intervenție de specialitate. Răspunsul primit de la UPU a fost acela de a

amenința cu amenzi, potrivit declarațiilor facute de personalul centrului. Din acest motiv și pentru a rezolva astfel de problema, centrul a achiziționat o ambulanță proprie care este în proces de autorizare.

O altă situație relatată de personalul centrului se referă la comunicarea și colaborarea pe care o au cu Spitalul Municipal Orășenesc Târnăveni – secția psihiatrie – care este una extrem de dificilă - le este foarte greu să obțină o programare pentru internare deoarece există riscul să fie aduși înapoi de la spital.

Au existat și unele plângeri din partea beneficiarilor însă acestea au vizat, de regulă, regimul alimentar.

După discuția purtată cu domnul M.U. am fost invitați să vizităm camerele beneficiarilor, majoritatea aflându-se la etajul centrului și o cameră de tratament în care se afla un pat, medicamente și dosarele pacienților.

Camerele au, de regulă, 3 paturi, lenjeriile de pat sunt curate, mobilierul se afla în stare bună și beneficiază de baie proprie funcțională și curată. Fiecare pat are și o noptieră alături, există un dulap și o masă cu televizor.

Am identificat un salon care era încuiat, cheia aflându-se pe exterior și unde am aflat că locuiesc 3 (trei) doamne care suferă de demență, am intrat și am discutat câteva momente cu acestea. Nu au fost violente în niciun fel, însă s-a putut observa că suferă de boli grave.

Vizitând restul camerelor am identificat condiții similare de locuit, paturi în stare bună, lenjerie curată, iar beneficiarii sunt mulțumiți de condițiile din camere.

Spațiile de locuit au un aspect decent, mobilierul, așternuturile și dotările din camere sunt bine întreținute, dispun de televizor în camere. Din spusele beneficiarilor și reprezentanților centrului, au aparținători care țin legătura permanent cu conducerea centrului, iar rezidenții sunt vizitați.

Echipa CRJ a comunicat cu pacienții care erau în camere, aceștia au fost comunicativi și nu s-au plâns de condițiile pe care le au în centru.

Rezumatul principalelor observații:

- Echipa a constatat că cei 23-24 rezidenți ai centrului locuiau în condiții decente din punct de vedere al camerelor și al spațiului, existau paturi tip – spital adecvate stării de sănătate și raportat la vârsta rezidenților.
- Am continuat dialogul cu rezidenții centrului, aceștia menționând că nu au nemulțumiri legate de condițiile de locuit ale centrului.
- Echipa de monitorizare a stat de vorbă cu o parte din beneficiarii care nu au indicat probleme legate de relaționarea cu personalul centrului, atitudinea acestora, cantitatea și calitatea alimentației.

- Nu au fost identificate elemente care ar putea indica faptul că beneficiarilor li se aplică pedepse, tratamente inumane sau degradante.

Persoane

Din dialogul rezidenții centrului, am putut observa că cei care au nevoie de îngrijiri speciale raportat la afecțiunea de care suferă sunt ajutați de personal să meargă la toaletă, au sonerie la pat pentru orice urgență ivită, iar personalul este disponibil zi și noapte.

La parter, în sala de mese am discutat cu beneficiarii care ne-au relatat că înainte de a veni în acest centru fuseseră anterior și în alte centre (*de ex. Novavita*), dar din rațiuni financiare au preferat să vină aici.

Beneficiarii sunt mulțumiți de serviciile din centru, mai ales de sesiunile de kinetoterapie pe care le pot face constant (mobilizare, bicicletă, masaj, ridicare șpalier, recuperare medicală – câte 15 minute/ exercițiu și mobilizare membre. Sunt vizitați de membrii familiei, majoritatea sunt mulțumiți de mâncarea primită.

O beneficiară, în scaun cu rotile, cu glaucom, ne mărturisește că este în general mulțumită de centru, unde se află de circa un an, dar dorește să plece acasă, însă îi este foarte greu să găsească un însoțitor (prețurile sunt mari – variază între 6000-8000 lei, iar statul nu decontează).

Ca și activități de recreere mai joacă uneori, vara, în curte, remmy, cu beneficiarii. Nu socializează foarte mult, preferă să tacă, deși știe *că cei care tac mult, țin în ei, acumulează frustrări care duc și la sinucidere*. Are dialoguri cu psihologul centrului, dar nu-i relatează aceste aspecte acesteia, *pentru ca nu a fost întrebată și ea nu face decât să răspundă punctual întrebărilor*.

Analiza documentelor. Aspecte Legale

După inspectarea imobilului și după discuția cu beneficiarii, am procedat la verificarea aspectelor legale privind înființarea, autorizarea și funcționarea Centrului Academia de Sănătate Samariteană.

Asociația Academia de Sănătate Samariteană este în funcțiune din anul 2019, iar ca obiect de activitate figurează înregistrat cu cod CAEN 8730 – Alte activități de asistență socială, cu cazare n.c.a.

Asociația Academia de Sănătate Samariteană – Centrul Socio - Medical are sediul principal în orașul Târgu Mureș, strada Pandurilor nr. 116, ap. 5, județul Mureș, locația din localitatea Ernei fiind identificat ca punct de lucru.

Conform informațiilor regăsite pe pagina Ministerului Muncii – Direcția Politici Servicii Sociale – asociația funcționează sub licența de funcționare nr. 4531/28.07.2020 valabilă pentru

o perioadă de 5 ani de zile. Numărul de serie sub care funcționează este LF/0009247, iar președinte asociației figurează doamna I.C.

Facem precizarea faptului că la **momentul vizitei în centru nu s-au pus la dispoziția CRJ documentele privind aspectele legale ale asociației sau cele privind acordarea licenței de funcționare.**

De asemenea, **nu ni s-au pus la dispoziție documente care atestă buna funcționare a centrului, precum contracte cu furnizorii pentru prestarea serviciilor** (contracte DDD, spălătorie, șamd) sau **cele încheiate cu angajații centrului.**

Facem mențiunea faptului că **nu au fost puse la dispoziție fișele medicale și nu au putut fi studiate nici fișele de tratament ale beneficiarilor.**

Nu ne-au fost puse la dispoziție nici contractele încheiate cu beneficiarii și aparținătorii pentru a putea verifica dacă tipurile de servicii socio – medicale furnizate sunt prestate și care sunt costurile pentru fiecare beneficiar.

Concluzii generale

Echipa de monitorizare a CRJ a constatat, în urma vizitei inopinate de monitorizare a modului în care sunt respectate drepturile persoanelor cu dizabilități că, **în general condițiile de trai sunt respectate**, exceptând cazul concret la care s-a făcut referire (punerea la dispoziție a documentelor legale ale asociației în vederea verificării legalității Asociației).

Calitatea serviciilor oferite de acest centru, precum și condițiile generale (de locuire, servicii și proceduri) întâlnite la *Asociația Academia de Sănătate Samariteană – Centrul Socio Medical Academia Seniori* sunt oportune, profesioniste și adecvate. Datorită acestor servicii, a dotărilor și a nivelului ridicat al condițiilor de viață, considerăm ca personalul centrului manifestă trasături morale obligatorii pentru orice persoană care lucrează în domeniile asistenței psihologice, sociale și asistenței medicale psihiatrice.

Chiar dacă sistemul de asistență socială trebuie să migreze spre dezinstituționalizare și servicii comunitare, în faza de tranziție, cât timp există centre/unități rezidențiale - *Asociația Academia de Sănătate Samariteană – Centrul Socio Medical Academia Seniori* reprezintă un model care ar trebui promovat și sprijinit, un exemplu de bună practică în acest domeniu.

Având în vedere cele constatate și descrise în prezentul raport, concluzionăm că Asociația Academia de Sănătate Samariteană oferă rezidenților preponderent servicii de locuire (cazare, hrană, utilități) și asistență medicală având la dispoziție specialiști în domeniu.

Aceste servicii sunt oferite cu preocupare pentru condiția existențială a rezidenților (persoane vârstnice cu diferite afecțiuni și dizabilități asociate, în general, vârstei).

Recomandări:

- **Redactarea și implementarea unei proceduri privind depunerea plângerilor din partea beneficiarilor**, într-un sistem în care aceste plângeri sunt luate efectiv în evidență și există registre pentru consemnarea acestora.
- **Afișarea, într-un mod cât mai vizibil, a datelor de contact ale celor mai importante instituții la care beneficiarii pot apela pentru apărarea drepturilor lor.**
- Să furnizeze lămuriri și răspunsuri la situațiile observate și descrise în prezentul raport, respectiv **punerea la dispoziție a documentelor privind activitatea legală a asociației.**
- Înțelegând dificultățile ce decurg din supraîncărcarea indusă de personal, să continue eforturile de a furniza cele mai eficiente tratamente rezidenților, în respectarea drepturilor acestora la viață, sănătate și cele mai bune servicii medicale.
- **Organizarea de activități culturale și educative, activități de socializare și petrecere a timpului liber cu implicarea membrilor de familie, a aparținătorilor, dar și a membrilor comunității.**
- În conformitate cu prevederile art. 42 din Legea 487/2022 – mediul și condițiile de viață acordate beneficiarilor trebuie să fie pe cât posibil cât mai aproape de viața normală a persoanelor de vârstă corespunzătoare.
- **Realizarea anchetei sociale și a evaluărilor în conformitate cu standardele și ținând cont cu prioritate de interesele și nevoile beneficiarului.**
- Identificarea celei mai bune soluții pentru a reglementa procedura existentă și utilizarea sistemului de supraveghere existent.
- **Organizarea unor activități recreative în afara centrului, programarea unor vizite în comunitate și efectuarea unor excursii în natură.** Aceste evenimente ofera beneficiarilor oportunitatea de a interacționa social, de a dezvolta abilități și de a experimenta viața în afara mediului instituționalizat.
- Efectuarea de inspecții tematice în cadrul procesului de monitorizare a asigurării calității în domeniul serviciilor sociale (*art.23 alin.2 din Legea 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale*).
- Relaționarea și colaborarea permanentă cu furnizorii publici sau privați în scopul elaborării și revizuirii criteriilor și standardelor minime și indicatorilor precum și pentru facilitarea comunicării și asigurarea transparenței în domeniu (*art.20 alin.1 din Legea 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale*).